

ZOMBOR és VIDÉKE

POLITIKAI LAP.

Szerkesztőség:
Kossuth-utca 168. szám, Falcione-féle házban.
Kiadóhivatal:
Oblát Károly könyvnyomdája, Kossuth Lajos-utca.

Felolós szerkesztő:

ALFÖLDY ÁRPAD.

Egész évre 6 frt. — Félévre 3 frt. — Negyedévre 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 8 kr.

Neptanítóknak: Egész évre 4 frt. Félévre 2 frt. Egy negyed évre 1 frt.
Megjelenik minden vasárnap és esütőtűkön.

A Zombor és Vidéke 1899. április hó 1-ével XVIII. évfolyamának II. negyedét kezdi meg. Felhívjuk előfizetőinket, hogy az előfizetési díjat megelőbb beküldeni sziveskedjenek.

A Zombor és Vidéke kiadóhivatala.

Városi dolgok.

Eddig mindig azt hangoztattuk, hogy a kormány édes keveset tesz városunk érdekében; pedig éppen Zombor az, amelyet a nemzeti kultúra védbástyájává kellene tenni. Iskoláink elégtelenek, foglalkozások, az új hivatalokat Baja, Újvidék meg Szabadka halásszák el az orrunk előtt, közlekedési eszközeinkre csak most kezdünk gondot fordítani.

Zombor saját maga alapította nevezetesebb iskoláit. Hivatalokhoz még ugy sem képes jutni, ha maga épít nekik hajlékot. Ami pedig a közlekedési eszközöket illeti, az irányadó körök mindig a nagy centralizáló politikát tartották szemek előtt, Budapest felé gravitáltak és így minékünk semmisen juttattak.

Melyik hazafi ne tekintene büszkeséggel az ország fővárosára, mely oly rövid időn belül lett világvárossá. S valóban a politikai, közgazdasági és közlekedési centralizáció az országának hihetetlen rövid idő alatt oly hatalmas és szép fővárost teremtett, mely ritkítja párját. De mivel a kulturpolitika a centralizáció szelleme által vezéreltetett és a közlekedési politika példátlan eszközök által segítette előre a központ emelését, a vidéki városok a főváros rovására nemcsak rövidsége szenvedtek, de meg is károsultak.

Zombor kulturájának, ipar és kereskedelmének emelésére a kormány részéről eddig vajmi kevés történt, s a mi történt, az is csak ötletszerűleg, minden rendszer nélkül, pedig minél műveltebb a vidék, annál műveltebb anyagot szolgáltat a fővárosnak, a háva mindenfelől tudolnak a szellemi és anyagi erők s a hol a kultúra

annál magasabb fokra emelkedik, minél nemesebbek azon elemek, melyek ottan az ország minden részéről összpontosulnak.

A vidéken fejlődik a nemzet őserője. A fővárosban az odaköltözöttek, de az odaválók nagy része is eltörlül, elenyészik, elkorcsosodik, s pedig részben a túlszágzott munkásság, az izgalmas élet, az erkölcstelenségek és a kicsapongások következtében. Azért is a fővárosban igen kevés az ugynevezett patriczius család, vagyis az olyan család, a mely négy öt ősrre is tudna hivatkozni. Kivesznek, kihalnak, vagy a fentebb említett felemészítő életmód vagy a foglalkozás egészségi viszonyok következtében. A lakosság számán persze ezt nem lehet észre venni, mert évente ezen és ezen tudolnak oda, de leginkább nyers műveletlen munkásnép, a kik műveltséget nem visznek oda, de a kik szociáldemokrata és anarchiztikus eszmékkel szaturálva máris kísérleteket tesznek az állam felforgatására, a kik uralkodni akarnak és a kik maholnap diktálni is fognak Magyarország vesztére és beláthatatlan szerencsétlenségére.

S ép azért meghocsáthatatlan azon mulasztás, a mely a régi kormányokat terheli, azért, hogy a vidék kulturájának emelésére mindeddig oly keveset tettek.

Mindenek fölött tehát főgondja legyen az új kormánynak, hogy Zombor iparát és kereskedelmét emelje, hogy az eddigi merev centralizáló politikával szakítson és az országban több központokat teremtsen. Központokat, oly vidéki városokban, a melyek eddigelé is a vidék nagy részét, ugy kulturális, valamint ipari és kereskedelmi összeköttetéseinél fogva maguk felé vonzották, s a melyek annakelőtte, mielőtt a centralizáció nem gravitált kizárólagosan a főváros felé, csakugyan vidéki központokat képeztek, s melyek virágzó, gazdag, politikailag is számottevő városok voltak.

Nagyon szép és hasznos dolog az, ha a Megyeház mellett elterülő pompás teret parkirozzuk. Olyan disze lesz az

Zombornak, aminővel egyik nagyobb város sem dicsekedhetik. Csakhogy azután a város nagy alkotásairól: a villanyvilágításról, a nivellirozásról, a csatornázásról az igazságügyi palotáról, a városi gőzfürdőről sem szabad megfeledkeznünk, amelyek nélkül Zombor sohasem lesz méltó fővárosa Bács-Bodrogh vármegyének. Bács megye legtöbb adót fizető megyéje az országnak és így joggal követelheti, hogy a kormány Zomborra, mint Bácsország fővárosára költson legelőbbet. Ne mi fizessük a sok adót és Szabadka meg Újvidék kapják a hivatásokat és köztintézményeket, hanem uralkodjék már egyszer a jog, igazság és méltanyosság.

A képviselőházban például a napokban került napirendre Lukács László pénzügyminiszter törvényjavaslata a vidéki városoknak és községeknek nyújtandó fogyasztási adók kártalanítási ügyében, a mi rövid tárgyalás után el is intéztetett.

A pénzügyminiszter ezen előterjesztése kárpótolni fogja ugyan a községeket és vidéki városokat a fogyasztási adók megváltása által szenvedett hiányokért, de az életet ugyanott nem fogja olcsóbbá tenni, sőt ellenkezőleg megdrágítani, mert a kincstár mindenütt nagyobb összegekben fogja bérbe adni a regálékot, mint azt a városok, tekintettel a polgárok jóvoltára tették, pedig a vidéki városokra nagyon is ráférnének olyan kormányintézkedések, melyek azokat felemelnék, iparukat és kereskedelmüket virágzóvá tennék.

A zombori ügyvéd-egylet közgyűlése alkalmából.

Tegnap este volt a zombori ügyvéd-egylet tisztújító közgyűlése. A közgyűlés lefolyásáról nyomdai akadályok miatt csakis a jövő számunkban referálhatunk. Ezt az alkalmat azonban már most felhasználjuk egy olyan igazságszolgáltatási anomalia megbeszélésére, amelynek fenforgása égető és általánosan érzett baj. Ez pedig a leíró személyzetnek megdöbbenően kis száma.

A zombori ügyvéd-egylet, élén Szilágyi Mórral, mindent elkövet igazság-

ügyi mizériáink megszüntetésére. Nem törődve azzal, hogy a volt igazságügyi miniszter, a zombori igazságügyi palota érdekében beadott ügyeleti kérvényt még figyelmére is alig méltatta, feledve, hogy úgy a főispánnak, mint a városi közgyűlésnek a közbelépése sem igen használt, — küzdve az akadályokkal, nem csügged, hanem lankadatlanul teljesíti nemes feladatát.

Szerencse azonban, hogy nem minden beteges állapotunkkal állunk úgy, mint az igazságügyi palotával. Az igazságügyi lassúság például, ha a jelek nem csalnak, végnapjait éli; Dr. Plósz Sándor, az új igazságügyminiszter ugyanis mottójául »a gyors igazságszolgáltatást« választotta. Ezt adta ugyanis tudára az igazságügyi faktoroknak, a táblai és törvényszéki elnökökhöz írt körlevelében. Kinek a bíróságnál teendő van, földobban erre az ismeretlen fogalomra a szive és felsóhajt: jöjjön el a te országod, de minél hamarabb. Nem mintha bíránk nem dolgoznának elég szorgalmasan, ellenkezőleg, a reakció bizottakait elég gyorsan intézik el és mégis, hogy van, hogy általános a panasz az igazságszolgáltatás túl lassu menete fölött? — Nincsen elegendő leíró személyzet, vagyis nincsen, aki tisztázza a fogalmazványokat.

Fogalmat nyújt például arról az a körülmény, a zombori kir. törvényszéknél például majdnem négyszer annyian foglalkoznak a fogalmazással, mint leírással.

A bírák és fogalmazók szorgalmask, üresítik az almáriomot azért, hogy aztán a kiadóhivatal szekrénye rogyásig megteljen.

A közönség bebenéz a fekete táblára, vajjon ügye ítélet alá került-e? Látja, hogy az előadó kitézte, de hónapokig sem kapja meg az ítéletet. Nem pedig azért, mert részben revízió alatt fekszik, de legtovább a kiadó sífonerjében. Még szebb az állapot a felebbezési bíróságnál. Ott nap nap után felebbezési tárgyalásokat tartanak, és ehhez van 1 irván egy leíró. Valószínűleg

azért, mert a leírószemélyzet nagyon sok pénzbe kerül Kapván legtöbbször egy napra 80 kr.

Ha az igazságügyminiszter gyors igazságszolgáltatást akar és akarnia kell, hisz ő mondta, azaz írta, mert a közönség bélyegeken azt nagyon is drágán megfizeti, úgy tessék az irodaiszemélyzetet szaporítani, de ne csak díjnokokkal, hanem írkokkal is, ezeket kell szaporítani, hogy az irodákban állandó, jó munkások legyenek.

Nagyon jellemző az igazságszolgáltatásnál, hogy abban fukarkodnak, ami a legolcsóbb t. i. a leírószemélyzetnél. A gyors igazságszolgáltatás azt hozná magával, vagyis ha írők akarunk beszélni, hogy a bírák által elintézett ügydarabok 8 nap alatt az érdekelteknek kézbesítettének, nem ám 2—3 héten át heverjenek az irodákban.

Ha az irodákban nagyon összegyűl a munka, t. i. megfeneklik, akkor az állapoton úgy vélnék segíteni, hogy a hivatalos órát meghosszabbítják esti 6 óráig, mintha bizony 80 kr-ért reggel 8—12 és délután 2—5 óráig nem dolgoznának elegendő a fehér rab-szolgák. Bizony, bizony azon egy órában nem rántják ki az igazság szolgálat ezen döcögő szekerét.

Miniszter ur! Ha gyors igazságszolgáltatást óhajt eskörlevele szerint, ugy látszik, óhajt akkor ne maradjon a frázisnál »gyors igazságszolgáltatás«, hanem nyissa ki tárczáját, melybe az igazságszolgáltatást keresők pénze bélyeg alakjában nagyon, de nagyon is sürűen és bőven hull és szaporítsa a leíró személyzetet! Bíránkiól el lehet mondani, hogy túlfeszített szorgalommal dolgoznak és a közönség előtt nincsen látszatja, mert az a nagy közönség nem látja a felek között mi történik, hanem az eredmény után ítél, a kezében akarja a határozatot látni, nem elégszik meg azzal, hogy ügye a bíró szekrényéből a kiadó sífonerjébe került.

De nem csak a törvényszéknél vannak ezek az állapotok, hanem a telek-könyvi hatóságnál és járásbírósnál is.

Mindenütt a leíró személyzet csekély-sége ad okot panaszra. Általános a panasz az igazságszolgáltatás ellen, pedig dehogyan rosz csak lassu, döcög.

A törvényszéki másolatokra a közönségnek 3—8 napig, sőt néha tovább is kell várni, embernek 2—3 óráig kell fáradni az embereknek, míg magkapják. Ezért 1 forintot, ha hosszabb 2 forintot fizetnek. Miniszter ur! Tetszik-e tudni, hogy egy leíró naponta 6—8 drb tki másolatot készít s ezért a leírójának 80 kr, ritkábban 1 forint napi díja van. Keres az államnak 6—8 frtot és ezért díjaztatik 80 kr. vagy 1 frittal. Ha aztán panaszt emel a közönség, illetékes helyen a felelet az: »kevés az irodai állomány« Miniszter ur! Ha gyors igazságszolgáltatást akar és akarnia kell, méltótlasság az irodá átalányt felemleni.

Nem lesz érdektelen egy esetet a lassu igazságszolgáltatásról s sok közül elmondani. El lehetne százat is mondani, sőt ha a közönség a leíró személyzet végett bajait és panaszait folyton e lapban szellőztetni akarná, akkor e lapot egyébbel sem lehetne föltelni, avagy terjedelmét kellene nagyobbitani.

Egyik vidéki tkvi hatóság területén m. é. október közepén megtartott egy ingatlan árverés, az ellen magasabb ajánlat adatott be, tehát október 27 ig. A bírő második nap elintézi, reá is írja, hogy 30 napos határidő tüzendő ki, az iroda személyzet csekély volta folytán ennek leírása késett és mit gondolkodik, mikor lesz az árverés? Április végén. A törvény előírja, hogy 30 nap alatt tartandó az új árverés, lett belőle 6 szor 30 nap.

De tessék most ennek következményeit kiszámítani: $\frac{3}{4}$ telekről 14 hold földröllévén szó, a végrehajtást szenvedett tudván, hogy a birtok eladatik, nem szánt, vet őszit; vevő látván, hogy új árverés folytán mitse tehet a tulajdonos, hasonlókép nem vet. De ápril hó végéig tavaszit sem vett senki, akkor már idejét multta, marad a vevőnek csak kukoricza vetésre alkalma, a mi forgó rendszernél 2—3 hold lehet; a többi

A „ZOMBOR ÉS VIDEKE“ TARCZAJA.

Kalászkok márczius 15-éről.

Lapunk más helyén emlékezünk meg a zombori márczius 15-iki ünnepekrékrékré sikeréről. Remek beszédek és verssek hangzottak el. Sajnos, hogy lapunk keretei nem engedik meg, hogy valamennyit közölhesünk.

A színházi előadás alkalmával Láng József, a kiváló író a következő magas szárnyalású ódát szavalta el:

MÁRCZIUS 15.

Emeld föl ma büszkén fejedet, én népem,
Márczius 15. a te nagy napod!
Mire annyit vártál könnyel, verejtékkal,
Ez az egy nap végre mindent megadott!
Görnyedező tested méltóságát kapta,
Mikor ez a szép nap virradott reád,
Halálra vált szived egyszerre föléledt,
Mikor hire jött, hogy: „Szabad a hazád!”
Hajh! sőtét a multad! könnyeket fakasztól!
Eltiporva volt az erényedér’ . . .
Századok tartó, szörnnyű szenvedésid —
Hogy egy is közöttük száz halált fölér!

Nem volt lelke annak, ki utad’ elállta,
Népek üdve hitt a harca tégedet!
S mikor népek üdvét kivitad — magadnak
A gonosz irigység vert bilincseket!

De mig fejed’ hajtá durva kény parancsa
Míg a porba szegték hős tekinteted’,
Sajgott a szived, de elszánt akaratall
Ősi erőd titkot megnövekedett . . .
Aki addig látott, a legjobb is csak szánt,
Aki aztán nézett, mint a hőst, csodált!
Mikor már megóvott nemzeteket kardod,
Összetörted végre saját rabigád’!

Márczius 15. volt a tanud erre,
Hajh! milyen erővel tört ki lelked ott!
Hogy’ forrott ki benned ellenállhatatlan
A szabadság vágya, ősi, szent jogod!
Szárnyalt az örömhír a kalászkos rónán
S ott, a büszke bércen, zengett ércszava:
„Szabadságért vértet — szabadságát kapta
A legbüszkébb nemzet. Árpád-unoka!”

Óh! de szép volt arcod, én édes nemzetem
Mikor e napodnak ébredt hajnala,
Nagy, régi rabúságot törte tested’-leked’
S mégis úgy jöttél, mint győztes dalia!

Első lépésben mennyi erő rejlett,
Hah! de büszke, szép volt az a diadal!
Lánc-esörgés volt addig mi hazádban hang-
[zott
S harsogott nyomába’ a „Talpra magyar!”

. . . Elmondtd az „esküd, — nagy szent
[fogadásod’,
Nemzetek hallották esküd szent szavát:
„Megnyert szabadságot föl nem adod többé,
Hogy nagygyá tehedd magad s a hazát!”
A jövő dicsőség ragyogott szemedben,
Éltető önértet, alkotó erény . . .
E napon voltál csak hatalmas, én népem,
Szabadakarod első reggelén!

Nagy voltál te ott is, vészes harcaidban,
Európa látta bátorságodat!
De nem vitvált még ki ilyen dicsőséget,
Amilyenel téged ez a nap fogad!
Harcaidban győzött erőd, vitéz kardod,
A jog és igazság győzött e napon!
Kezet adva testvér lett a szegény, gazdag —
S honszerem zengett boldog ajkadon!
Nagy ideje telt már lelkes örömednek,
De akkor tett esküd’ el nem feledéd:

vetés nélkül marad, de az adót azért a pénzügyminiszter megköveteli. Az igazságügyminiszertől pedig körlevele értelmében gyors igazságszolgáltatást kér a közönség, mit az iroda személyzet szaporításával elérhet és áldani fogják, kik üzeiket a bíróságnál keresni kénytelenek.

Hírek.

* **Márczius 15.** Zombor város polgársága amint mult számunkban már jelezte, fényesen adózott e nagy nap emlékének. A színházat zsufozásig megtöltötte a közönség. Az ünnepség programja a már általunk jelzett sorrendben folyt le. A színházban a casinó-egyleti dalárda praecis éneke nyitotta meg az előadás sorozatát a „Szózatot” énekeltén. A dalárda éneke után Láng József szavalta el saját szerzeményű s erőteljű duzzadó szép ódáját kitünő előadással. Ezután Latinovits Szaniszló mondotta el, magvas és magas nívón álló hazafias beszédjét, a melynek egyszerű s mégis költői stílusa s könyved s mégis művészi conceptiója az est egyik fénypontjává avatta a programot és számát. Majd az iparos dalárda énekelt el hazafias bensőséggel a „Hymnust”, a melyet a közönség állva hallgatott meg. A zenekar is kitért magáért. Még ily szépen sohasem játszott, habár minden alkalommal még csak szepet produkált. E számával azonban felülmúlta önmagát. Zárópontul Trischler Károly „Márczius Idusa” ez. drámai költeményét adták elő. Patajné Vida Etelka, (Nemő) nagyon szép volt és kitünően alakított, nemkülönb. művészi alakítással dicsőkedhetik Szalay Frigyes úr is. Krump Vilmos nagyon jó Petőfi alak. A színház után a casino helyiségekbe banquetre vonult a közönség a hol 156-an vettek részt. Beszédet mondottak: Rác Soma a királyra, Vértesi a nap emlékére, Trischler Károly a honvédekre, Szalay Frigyes a nőkre s Gruda Pál a zombor város hazafias polgáraira. A banquetet táncz követte, a mely reggelig tartott.

* **Keszler János elíteltetése.** Tegnap tartotta meg a zombori bír. törvényszék Keszler János volt aljárásbíró bűnyegében a végtérnyalást. A tanács következőkép alakult: elnök dr. Markovith Lajos, szavazó bírák: dr. Kovácsics Caesar kir. tszvéki bíró és dr. Konyovics György albíró. A jegyzői tisztelet Sinay Károly töltötte be. A vádhatóságot dr. Atányi József kir. ügyész képviselte. Védő: dr. Pataj Sándor. A bizonyítási eljárás után az ügyész hatalmas és tartalomdús beszédet mondott, mely után dr. Pataj Sándor szép és kifogástalan conceptiójú védelme következett, mire a kir. tszvék meghozta az ítéletet, a melylyel vádlottat 5 évi fegyházra ítélte. Az ügyész és a védő is felekezést jelentett be.

* **Kinevezés.** A m. kir. igazságügyminiszter Seunik Károlyt, a szabaddai kir. tszék egyik legszorgalmasab tisztviselőjét a szegedi kir. ítélőtáblához nevezte ki.

* **Kinevezés.** Luniacsek Rezső zombolyai m. kir. adóhivatali gyakornek, a kulai m. kir. adóhivatalhoz tisztító kinevezetettel.

* **Virter Ferenc Zomborban.** Örömmel értesítjük olvasóinkat, hogy Virter Ferenc a kitünő író, akinek tollából számos utóirat és levelet voltunk szerencsések közölhetni, rokonainak: Vértesi Károly ügyvéd úr és családjának a meglátogatására Zomborba érkezett. Virter Ferenc most fejezte be világszerte útját. Márczius 15-én a kaszinói banquetten is részt vett.

* **Tavaszi jegyzői szigorlatok.** A tavaszi rondes jegyzői szigorlatok folyó márczius hó 29. és 30-án fognak, még pedig kettős bizottság előtt megtartatni. 29-én lesz az írásbeli, 30-án pedig a szóbeli.

† **Donoszlovics Leuska halála.** Megrendítő csapás érte a napokban dr. Donoszlovics Vilmost, a zombori orvosikar egyik tekintélyes tagját. 11 éves leánya Leuska ugyanis 16-án vörheny áldozata lett. Vigasztalja a bánatos szülőket az igazi és általános részvétel. Temetése péntek délután volt nagy közönség jelenlétében. A család a következő gyászjelentést adta ki: Megtört szívvel tudtjuk, hogy aranyos virágszálunk, kis Leuskánk nincs többé, f. hó 16-án déli 12 órakor 11 éves korában rövid szenvedés után elhervadt. Temetése f. hó 17-én d. u. 3 órakor lesz. Zombor, 1899. évi márczius hó 16-án. Dr. Donoszlovics Vilmos és neje szül. Hável Ella.

* **Alapszabályok módosítása.** A zombori iparosok árucsarnoka az osztalék-szelvények beváltására nézve az alapszabályait a legutóbbi közgyűlésen akként módosította, hogy a mennyiben ezen szelvények a közgyűlés napjától számítot egy év alatt nem váltattak be, úgy elévülnek s az értük járó összegek a tartalék-alap javára fognak fordítottatni. — Ugyancsak megváltoztatta az alapszabályait az árucsarnok kölcsön-segélyző szövetkezete is; kimondott ugyanis, hogy az egyes idő-

szakokból a szövetkezet ellen támadt igények az illető időnek lejártától számított 2 év alatt elévülnek.

* **Billiárd-művész Zomborban.** Ludvig Károly billiárd-művész a jövő héten az „Otthon” kávéházban produkálja ügyességét. — Bárkinék 700 előnyt ad 1000-es karamból-parthiban.

* **Hat temetés egy nap.** Pénteken ugyancsak szölkak a haragok, csak a katolikusok közül hatan adták vissza lelkiüket az Úrnak. Malbasics Etelka 8 éves korában, Galac Julianna 85 éves korában, Berlekovics Teréz 30 éves korában hunyta le örökre szemét. Nyugodjanak békében.

* **Igazgatósági tagok az árucsarnokban és segélyző-szövetkezetében.** A zombori iparosok árucsarnokának közgyűlésén a szövetkezet igazgatósági tagjait megválasztottak: Gräber Mihály, Erköly György, Grossitz Antal, Frey Imre, ifj. Husveth István, Hermann József, Keller András, Rotbauer Adolf, Scheib István, Ugri Mihály és Czeznér József; póttagokul: Krummerkromer András; az iparosok árucsarnokának kölcsön-segélyző szövetkezte pedig a közgyűlésén igazgatósági tagokul megválasztottak: Theodorovits Mladen, dr. Buják József, Novák Gyula, Ugri Mihály, Kovács József és Schwarcz Emil; póttagok lettek: Stohits Márton, Hoffmann István, Will Ede; a felügyelő bizottság tagjai: Temunovits József és Lévy Nándor.

* **A keresztet gyógyszerek.** Igen üdvös határozatot hoztak a zombori gyógyszerészek. Elhatározták ugyanis, hogy a keresztel jeltől gyógyszereket csakis orvosi megrendelésre szolgáltatják ki. Ilyen keresztet gyógyszerek a többek között: az antipirin és a migrenin.

* **Áthelyezés.** A m. kir. honvédelmi miniszter Rákosi Ferenc esendőrszázadot Orsovára helyezte át.

* **Lóverseny Zomborban.** A bács-megyei gazdasági egyesület választmánya folyó hó 14-én Latinovics Pál, országgyűlési képviselő elnökielate által tartott ülésen elhatározta, hogy az egyesület az idén is rendez lóversenyt ugyanakkor a választmánya azt is elhatározta, hogy egy kötött talaju és egy homoki mintaszőlőtelep (vincellériskolával) felállítására iránt kérelmet fog az illetékes miniszterhez intézni.

* **Városi közgyűlés.** Zombor szab. kir. város törvényhatósága folyó hó 16-án délelőtt rendkívüli közgyűlést tartott, melynek egyedüli tárgya volt a kereskedelmi magy. kir. miniszter urnak leirata az

Szabadságod termi egyre alkotásid' Sz nemzetek csodálva fordulnak feléd... Messze szárnyaló hír hangzik lelkesülten: „Duna-Tisza táján szabad nép lakik! Építi magának egyre nagy emlékit Összetörvén hozzá a rabláncait!”

A banquetten Vértesi Károly az elismert szónok a következő remek beszédet mondotta a nap emlékére:

Olyan, mint a hegygerinczről omló hűgöregteteg. Kicsiny. Nőttön nő. Mindig többet vesz fel. Hatásában még sem olyan. Nem rombol. Összehoz.

Évről-évre számosabban szabadban ünnepejtük a nagy időknék emléket. Nemzeti ünneppé lett, országosan hazafias ünnep

Kezdetben csak a bujdosó magyarok-ülték meg a hazában, mikor maguk is idegenekké lettek a hazában, abban a hazában, melyért hullott sokuk vére, arcuk véres verejtéke. Fél száz év alatt az égető sebek behegedtek- Jó gyogyított az idő.

Ísmét visszatérő napot ünnepejtünk. A magyarok Istene jóvoltából az ötvenegye-

diket üljük ma. Itt van, megjött. A tavasz nyilta hozta.

Miként a mező a tavasz langy fuvallatára tavaszvirágtól himesedni kezd: hasonlóképen e napon, megmozdul a szív a magyar emberben, hevesebben liktet a vér a magyar emberben. Abban is, a ki átélte a nagy napokat, abban is, a ki azok után látott napvilágot. Mert elmondta az édesanya, az őregapa nemkülönb. Regélt a dajka is a dalás, legedás időkrol, hogy emlékezetünkbe vésődött a nagy alkotás, mintha magunk is részesi lettünk volna annak.

E visszatérő napon áhítatosabban imádkozik a magyar pap az Ur oltáránál. E visszatérő napon lélekemelőbben esendül fel a „Szózat”, „Hymnus”. E visszatérő napon minket is jobban melegít az a szent tűz, mely vitte, ragadta a legjobbainkat csodáról, csodaalkotásra.

Szinte eltörpülni érezük magunkat az akkori idők óriásaival szemben. Szinte a szívünk fáj bele, hogy nem lehetünk mi is a nagy idők tanúi.

Szent megilletődéssel fogom azért ezt a nemes ércből formált kelyhet a kezembe, hogy áldozzak vele a nagy nap emlékének.

A hazafiság adta össze, forrasztotta együtvé ennek az áldozati edénynek minden részecskéjét. A hazafiság érzete szóllaltatja meg annak az ajkát, a ki áldozik ebből a kehelyből. A hazafiság hozott össze minket ma ismét, hogy hallgathassunk hazafias szókat, beszédet. És hazafiságból hallgatunk is meg ma minden szót, mely a hazafiságról szól. Megtanuljuk azt, hogy a haza is csak addig lesz, míg a hazafiság lakik benne.

Nemzetek lesznek, nemzetek vesznek, de a meddig ilyen hazafiság dagasztja a honpolgárok szívét, addig nem lesz hazánk kihalt népek mappájává.

Nagy a mai nap jelentősége, jól tudjuk. Akkor ébredt fel a közszellem.

Akkor lett szabad a föld, a jobbágy. Akkor lett szabad a sajtó, mely azóta nagyhatalommá nőtte ki magát.

Akkor született meg a gyülekezősi

1899—1900. évi utadó költségelőirányzat jóváhagyása tárgyában és ezzel kapcsolatban a városi tanács előterjesztése a zombor—csonoplai országútnak műtűtt leendő átalakítása iránt. A miniszter fenti leírata meghagyja a városnak, mivel felszaporodott utialap tőkélje van, hogy a csonoplai országutat műtűtt alakítsa át. Zombor sz. kir. város közönsége ennek eleget teendő, jegyzőkönyvi kivonat utján megkeresni határozta Bács-Bodrogh vármegye törvényhatóságát, hogy ez mennyivel hajlandó az utépítés költségeihez hozzájárulni?

* **Isjedség következménye.** Déronyáról a következő esetet írják: Köztudomású dolog, hogy a gyermekeknek a korcsmabjárása szigoruan megtiltatott. Ennek daczára ellátogatott néhány kis lány G. S. korcsmájába, s ámbátor a korcsmárosné többször kiutasította őket, még sem távoztak. Egyszerre csak elkialtotta magát egy gyermek: „Jön a rendőr!” — mire természetesen futásnak eredtek, s csak egy 13 éves kisleány maradt a helyén, de nem állva, hanem holtan a földre rogyva. A „Jön a rendőr!”-re annyira megijedt, hogy szívészéllhűdés érte s rögtön meghalt.

* **Ismét tűz Bezdánban.** F. hó 14-én délután 5 órakor Jankovits János udvarában a sertés-ól mellett lévő szalma eddig ismeretlen okból meggyulván — a sertésölt, a mellette lévő, hambárt és Novák Henrik köteles mester házát csakhamar elhamvasztotta. Az önkéntes tűzoltó testület erélyes föllépésének köszönhető, hogy a tűz a szél daczára tovább nem terjedt. Ilyenkor elragadtatással fogadják a városatyák a tűzoltóság önfeláldozó s vakmerő munkálkodását, de a mikor arról van szó, hogy tűzoltó-őranya, vagy mászóház építendő, akkor elég; azt mondják, hogy „nem kell a tűzoltóság parádézni.” Azt azon tisztelt képviselő urak nem tudják, hogy a tűzoltó élete kockázataival felebarátja és azon tisztelt képviselő urak életét s vagyonát menti meg. Sajnos Bezdán községére nézve az, hogy mintegy 10.000 lelket számláló község létre, a hol közöltség nincsen, nem képes egy mászó-házat vagy őrnyánt építtetni.

* **Márczius 15. Bezdánban.** A bezdáni magyar asztaltársaság esti 8 órakor tartotta ünnepélyét saját helyiségében, melynek tárgya: I. elnöki megnyitó Lechner József elnök által előadva, II. Megemlékezés márczius 15-ére, előadta tiszteltelendő Morvai Imre úr; III. Márczius 15-
szabadság és a magyar parlament i képviselőlet, mely romba döntötte a rendi alkotmány sok elavult ösdi, korhadtt intézményét.

Megváltotta Európát 1848.

Megváltott minket 1848.

Többet haladtunk mi 1848 óta előre mint évszázak alatt őseink.

Örvendjünk azért uraim az új Magyarország születési napjának az évfordulóján. Örömmel fogjuk a serleget, a pohárt a kezünkbe ezen a karácsonyünnepen a nagy nap emlékére, kívánva, hogy a miként ma emlénknap a mai nap: ugy legyen ez a jövő századokon is emlénknap, melyen buzduljon fel az erős, a gyenge, a lankadozó, a kitartó.

Valamiként hálaemlékezéssel mindig áldók, áldjuk uraim ma is, márczius tizenötödikének az emlékét, kívánva, hogy legyen az évről-évre a hazafiai kegyel t. nek megújuló forrása, mindig

„Míg világ világ lesz, míg magyar magyar Igyunk a nap emlékére! [lesz!]

ének méltatása, előadta Molnár Ferenc igazgató tanító úr; IV. Honfidal — előadta Werkner Máttyás állatorvos úr. Az ünnepély a működő urak életetésével végződött.

* **Perosi hangverseny Szabadkán.**

Megirtuk, hogy április elején érdekes hangverseny lesz a szabadkai színházban. A világhírű pap zeneszerző Don Lorenz Perosi oratoriumát „Szt. Lázár feltámasztását” fogják előadni Olaszország első művészei és művésznői. Az előadásban valószínűleg maga a szerző is jelen lesz. A személyzet a következő tagokból áll: Storico: Signor Alfredo Zongi. Christo: Signor Lorenz Bellagomba. Márta: Signorina Mária Zangolini. Mária: Signorine Svetada Mária Masson. Karmester: Signor Egisto Tangó. A hangversenyre vidékiek is sokan jönnek Szabadkára. Jegyeket előjegyezni lehet Heimann Mór könyvkereskedőnél.

* **Márczius 15-ike Apatinban.** A „Polgári Kaszinó” — az egyedüli egyesület a sok közül, mely még minden évben megünnepelte hazánk szabadságának hajnalát és mely nem kímél fáradságot, buzgalmat, hogy eme nagy napot emlékeztessze tegye; — az idén is fényesen megünnepelte márczius Idusát. Fényes és nagyszámú közönség mellett folyt le f. hó 15-én este a bankettes ünnepély, melynek sorrendje a következő volt: Az elnök, Szál Mihály az egybegyűltek üdvözlése után, szép szavakkal magyarázva a nap fontosságát, megnyitotta a diszülést, mire az apatini dalárda rázendítette a Hymnuszt. Ennek elhangzása után Horváth N. járásbírósi aljegyző lépett az emelvényre és szép virágos szavakkal fejtegette márczius 15-ike fontosságát és okát. Horváthnak előadása, valamint ennek módja nagy tetszést aratott. Következett Witzmann József német felolvasása, melyért a felolvasó nagy tapsvihart kapott jutalmul. Ezek után Szál József szavalt a Petőfinek „A ledölt szoborhoz” cz. költeményét csengő hangjával és finom tagjelzéseiével. Az ünnepélyt a dalárda énekelte: „Szózat” zárta be. Rövid — szünet után a vacsora következett. — Az első fogás után Szál mondott tószot a királyra, a másodiknál Dr. Thim József szép szavakkal ismertette Bács-Bodrogh megye szerepét 1848-ban és egyszersmint élette a még élő szabadság hősokeket, a harmadiknál stb-nél többen mondtak tószot úgy egymásra, mint a haza kiváló hőseire.

* **Névmagyarosítások.** Popovics György „Pásztor”-ra és Krancz György „Kószorú”-ra magyarosították nevüket belügyminiszeri engedéllyel.

* **Jóváhagyott alapszabályok.** A b. topolyai róm. kath. betegsegélyző egyesület alapszabályait a belügyminiszter a jóváhagyó záradékkal ellátta.

* **Botrány egy temetésen Szabadkán.** E botrány esetről a következő tudósításunk számol be: Tegnap délután 4 órakor temették el Kovács József szabadkai lakost. A temetési szertartáshoz elhívták H. L. lelkész és B. kántort. A pap és kántor 1/4 óra tájban megérkeztek, de úgy látszik már utközben összekaptak, mert a kántor a mikor a szobába lépett szidkózódások közepette odavágta az asztalhoz az imakönyvet. Ez csak a botrány kezdete volt. A szertartás elvégezése után megindult a gyászmenet, a mikor a Petőfi utcához értek, a kántor intett, hogy azon vonuljon végig a menet. Minieries temetkezési vállalat embere pedig, a ki a temetést rendezte, a család kívánságához képest a zombori ut felé tartott, a mi miatt a lelkész és a kántor összeszóllalkoztak és egymást hangosan szidalmazva mentek tovább. Egy darabig folyt így köztük a szóváltás nem valami ékes szavakkal, a pap azonban folyton eszendre intette a kántort, mondván nem vagy korcsmában, ne

kiabálj, de a mikor a Szkenderovics féle zombori uti gyógyszertár elé értek, B. kántor meglökte és hangosan szidalmazta a lelkész. A jelenetnek sok szemtanúja volt, a kik megbotránkozással nézték ezen szegénytelen civakodást. A temetőben is folyt tovább a vitakozás, hogy hogyan végződött arról nem beszél a krónika.

* **Duna-Tisza.** E címmel Apatinban egy új társadalmi minden pénteken megjelenő közlöny jelenik meg. Szerkesztője egyelőre Gász Máttyás, míg Wahl Ignác segédtanító a szerkesztési engedélyt megkapja.

* **Sorozás vármegyénkben.** Vármegyénkben az idei fősorozások az egyes járásokban a következő sorrendben fognak megtartatni: Apatinban április 5-től 12-éig, Zomborban április 14-től 20-áig, Baján április 22-től 28-áig, Almáson május 3-tól 10-éig, Zentán a városnál április 5-től 8-áig, Zentán a járásnál április 10-től 14-éig, O. Becsén április 17-től 21-éig, Topolyán április 24-től 27-éig, Ujvidéken április 5-től 13-áig, Palánkán április 15-től 19-éig, Hódsághon április 21-től 25-éig, Kulán május 4-től 9-éig, Zsabyán május 12-től 15-éig, Titelen május 17-től 19-éig.

* **Hamis esődkérvény** a zombori kir. törvényszéknél. A B. U. írja: Példátlan merészséggel vezette félre a zombori kir. törvényszéket — írja torzsai tádosítónk — egy ismeretlen egyén, aki Sattler József torzsai kereskedő nevében f. hó 6-án esődkérvényt nyújtott be a csődbírószékhez, amely ugy volt szerkesztve, hogy nevezett kereskedő önönmaga ellen kéri a csődöt elrendelni. A zombori törvényszék a szabályszerűen kiállított kérvény folytán el is rendelte a csődöt és letárolás megjelése czéljából kiküldte a kulai kir. közjegyzőt, tömeggondnokul pedig dr. Schneider Károly kulai ügyvédet nevezte ki. Sattler a csődkérvény benyújtása előtt két nappal bevásárlás miatt Budapestre utazott, s természetes, hogy a dologról semmit sem tudott. Egyszer csak sürgőnyt kap egyik rokonától, hogy ellene a csődöt elrendelték és a közjegyző az üzletet felvette és bezárta. A kereskedő azonnal hazatért és bement a zombori törvényszékhez, ahol a kérvényt megtekintette és kitűnt, hogy valaki hamisította nevét, valószínűleg boszbuló esődöt kért. A kereskedő azonnal megtette a Lévárdi feljelentést az ismeretlen egyén ellen.

† **Olay Lajosné halála.** Olay Lajos országgyűlési képviselőt lyulyos csapás érte. Neje, született Allaga Izabella, a napokban hosszú és kínos szenvedés után meghalt életének ötvenegyedik, házasságának harmincznegyedik évében. A megboldogult leánya volt Allaga Imréné, a ki 1848-ban Bácsmegeye kermánybiztosa volt. Allagát tudvalevőleg 1849-ben halálra ítélték, de Haynau megkegyelmezett neki. Az elhunytat férjén, Olay Lajoson kívül egyetlen leánya, Olay Leona, Győrffy Gyula országgyűlési képviselő neje is gyászolja. A temetés szombaton délután volt, Olay Lajosnak Báthory-utca 8. szám alatt levő lakásáról.

† **Necrolog.** Raics Sándor dunagőzhajózási ellenőr f. hó 16-án Komáromban élte delén elhunyt. Az elhalt fia volt a nemrég elhunyt Raics Miklós árvászeki ülnöknek.

(Gyermekekkel és nőkel) bakkávót itatni évek óta orvosok és gyógytudósok által, rövid idő előtt ismét egy ismert tudós által Bécsben, azok egészségét és testi erejét elleni vétkezősnek állított. Még oly családban folytatják azon rossz szokást, hogy a napot ezen idegizgató itallal kezdik meg és azt többszörösen délután ismét az asztalra hozzák. Csoda e tehát így, ha jobbmódu családokban, ahol a gyermekek ezenkívül szellemileg és a

szegényebb családokban, ahol a nők tesztileg túl vannak erőtelve, a sápkórbán szenvedők, vérszegények, idegesek és gyengék száma mindig növekszik? És mégis módjában áll mindenkinek ezen ártalmas szokás beszüntetése, amely többnyire csak tudatlanságból folytatattik. Ahol a szülők évek hosszú során át való megszokottság következtében a babkávéról nem akarnak mindjárt egészen lemondani, ott ennek keverése által a Kathreiner-féle Kneipp-malátakávéval, eleinte egy harmadig, később főlig a kávéval finomult jóízűléssel mellett egészségileg majdnem ártalmatlanná tehető. Gyermekeknek azonban egészen a tizenötödik évig nevezetesen leányoknak és betegeknek vagy gyengébb személyeknek ne sajnáljuk a kis fáradtságot a Kathreiner-féle maláta kávé babkávénél, és pedig jó erősen, elkészíteni. Az ize és az illata ugyanolyan, mint a babkávéné, tápláló erejű és egészséges, és minél tovább issza az ember, annál többet kíván belőle. Valódit mindenütt az eredeti csomagokban kapható, mindazonáltal őrizkedjünk minden csekély értékű hamisítványtól és különösen a nyitottan kimért árutól, amely gyakran hamisan „nyitott Kathreiner-kávé“-nak nevezetik, de a legesekelő közönséges ezen valódi maláta-kávéhoz.

Képviselőtestületi gyűlés Topolyán.

Folyó hó 15-én tartott Topolya község képviselőtestülete gyűlést, a melynek 11. pont alatti tárgya a tanító és kántorlak építésére vonatkozó árjelzési feltételek jóváhagyása volt. A „Zombor és Vidéke“ még a múlt májusi 1-i számában rámutatott e tárgyra s jelezte, hogy e tekintetben az eljárás oly lassú, miszerint kétévi készülőds után remélhetőleg a dolog még hosszabb ideig húzódik. Akkor a „Bács-Topolyai Hírlap“ ez állítást vádaskodásnak declarálta s néhány nap alatt az egész ügyet megvalósultnak nyilvánította, s ime az idő a „Zombor és Vidéke“ értesítésének adott igazat s a „Bács-Topolyai Hírlap“-nak még helybeli értesítéseit is alapjában megingatta. Most már itt is elismerjük, hogy e dolog a megvalósulás stádiumába lépett.

Egészen másképp áll az ügy a képviselőtestületi ülés 12. számú tárgyával, mely a tanító lakbér fölemeléséről szól. Itt a képviselőtestület a kérelmező tanítókat nemcsak elutasította, hanem, a mint értesülünk otromba kifejezésekkel is illette. Sajnos, hogy a topolyai képviselőtestületben ilyen körülmény, már több esetben is megtörténhetett. Azon éretlen egyének magaviseletével, kik a képviselőtestületi gyűlés alkalmával ily szabadon gorbáskodhatnak, homályt vet a képviselőtestület intelligens tagjaira is. Utóvégre is megérthető a képviselőtestület, hogy a kérelmező tanítók nem túlkövetelők, hanem törvényes jogukat keresik. Hogy törvényes a követelésük, tudhatná a képviselőtestület onnan is, hogy midőn n. gr. Graf Nékáz kir. tanfelügyelő úr a télen kinn járt, a felállítandó állami iskolák tanítóinak fizetését 400 frt minimumban és a lakbért nem 40 frtban hanem 120–150 frtban állapította meg: Nagyon alaptalan dolog arra hivatkozni, hogy hiszen 40 frt lakbérre pályáztak, mert mai nap már Topolyán 40 frt lakbérrel kihirdetett pályázat törvénytelen s emlédjük ezt a hatóság többé nem is fogja megengedni.

Nagyon félrevezetik a képviselőtestületnek egyes tagjait az olyan iratok, kik a gyalpád mellől kerültek földadónyílván tartói aláírása s 600 frt fizetéssel bírnak s ezenkívül minden külön munkájukat megfizették mint pl. G. úr. ki bélyegeikkel hasznosodik, s egy tizsoros beadványt 1 frtért ír meg.

Ha a lakbért kérelmező tanítókat 80 gyermeknél felül minden gyermekért havonként 1 frtot kívánának azaz követelnék, némelyiknek hónapoként 50–60 frttal több jövedelme volna s a lakbér fölemelést bizonyosan nem sürgetnék.

Igy azonban méltánytalan sőt igazságtalan dolog, őket kérelmükkel elutasítani s a mellett még őket gúnyos szavakkal illetni, gyalázní.

Reméljük, hogy a megye nagyérdemű alispánja ez ügyben külön kiadott miniszteri rendeletre támaszkodva, maga fogja a lakbért fölemelni s nem fogja a kérelmező tanítókat többé ily megaláztatásoknak kitenni.

Tudom.

Közigazdaság.

Szőlőgazdaság érdekében.

A földművelésügyi miniszter kiadványában megjelent a fenti cím alatt egy munka, amely főleg a filoxera által elpusztított szőlők felújításának elmozdításáról szól — Ezen munka avatott szakferfiak közreműködése mellett létesült, kiváló fontossággal bír a szőlőműveléssel foglalkozó gazdára nézve, amiért is ezen «Utmutatás», hossz-sza tapasztalatokon alapuló tanácsainak figyelembe vételét végezt, minden a szőlőszet iránt érdeklődőnek a legmelegebben ajánlhatjuk, megjegyezvén, hogy ezen utmutatás a szőlőszeti és borászati felügyelőnél 1 koronáért kapható.

Kellő tájékozásul közöljük egyelőre a földművelésügyi miniszternek a munka bevezetését képező ismertetését:

Korunk szőlőművelése nemcsak költéses, — hanem szakavatott munkát is igényel, mert a filoxera által elpusztított hegyvidéki szőlőink helyreállítására a mi viszonyaink között csak oly két mód kínálkozik, a melynek alkalmazására nem eljárás által feltételezett beruházás értéke, sem a régi kezdetleges, sok tekintetben helytelen művelési rendszer ismerete. A mai viszonyok közt nálunk alkalmazható két szőlőfelújítási mód egyike amerikai fajtájú alanyon készült szőlőoltványok ültetése; a másik: honi (európai) fajtával ültetett szőlőnek szénkéngézéssel való fenntartása. Hogy ezen két mód közül hol és minő viszonyok közt alkalmazható kellő sikerrel az egyik, hol a másik s hogy a siker biztosítása érdekében minő munkát kell teljesítenünk és minő különleges miveleteket kell végrehajtanunk, azt a szőlőművelésnek amaz ismereteivel s ama gyakorlatával, a mely apáink idejéből származott át reánk, sem meghatározni, vagy megbírálni, sem megvalósítani nem vagyunk képesek. A változott viszonyok részletesebb és belterjesebb munkára, gondosabb művelésre s különleges eljárásokra s fogásokra utálnak és kénytelenek vagyunk gyors és nagy léptekkel haladni a folyton fejlődő szakismeretek fel mezején, ha el akarjuk érni azt, hogy az elpusztult szőlő helyébe új szőlőt állítsunk s abból oly terméseket biztosítsunk magunknak, a melyek értéke a tetemes befektetési költséget fedezi a fáradságainkat

is megfelelő vállalati nyereséggel jutalmazza.

Törökvésem, hogy szőlőművelés és különösen az elpusztult szőlők helyreállítására nélkülözhetetlen gyakorlati szakismereteket terjeszszem, egyik irányban és részben megvalósul a jelen «Utmutatás» kiadásával.

Czélja ezen «Utmutatás» nak egyrészt, hogy általánosságban vezérvonalul szolgáljon a szőlőművelőknek az elpusztult szőlők helyreállítására s a helyreállított szőlők művelése kérdéseiben; czélja másrészt, hogy kiegesztője legyen ama művelési tervek, a melylyel az 1896. V. t. cz. rendelkezési alapján kölcsönben részesített szőlőbirtokosok az előirt munkák szakszerűen helyes teljesítésére köteleztettek. A szőlőművelési munka nemeknek s egyes munkáknak ebben az «Utmutatás»-ban foglalt leírása képezi a mértéket annak elbírálására és megítélésére, hogy a kölcsönben részesülő szőlőbirtokos a művelési tervben előirt munkanemeket s egyes munkákat a teljesítés helyessége s célszerűsége tekintetéből megfelelően hajlotta-e végre? (Lásd az 1896: V. t. cz. végrehajtása iránt 1896. évi szeptember 25-én 60,900 szám alatt kiadott rendelet 9. §-ának utolsó bekezdését.

Vége kiv.

I. Mezőgazdasági országos kiállítás Szegeden.

Felhívás esőves tengeri-félék és zabminták beküldésére.

A jelen évi szeptember hó 3–7-én Szegeden tartandó I. mezőgazdasági országos kiállítás egyik fontos csoportját a mezőgazdasági termények és magvak kiállítása képezi. A legtöbb gazdasági kiállításnak e része szokott leggyengébb és legkevésbé tanulságos lenni, mert igen gyakran nem egyéb, mint füvekben vagy zacskókban kiállított magminták gyűjteménye; minden közlelőbbi tájékoztatás nélkül a kiállított magvak természetéről viszonyairól. A kiállítás rendező bizottsága azt tüzte czélul, hogy a terménykiállítást a czélnak megfelelőleg tanulságossá tegye, amit csak úgy érhet el, ha a gazdák közönség támogatását e téren sem nélkülözi. A rendező bizottság a gazdák támogatásának megnyerése és biztosítása czéljából úgy intézkedett, hogy a kiállítókra költség ne háruljon, a gazdák tehát térdíjat e csoportnál nem fizetnek, a rendezési költséget a kiállítási bizottság fedezi. A kiállító gazdának egyéb tevénytőlja nincs, minthogy a terménymintákat beküldi és a természetüket közli.

A rendezőség a legtöbb terményt a jelen évi termésből fogja összegyűjteni, a későbbben őz vagy rendszeren későbbben esépet magvakat azonban már most kell összegyűjteni, minthogy a kiállítás szeptember elején tartatik meg: Ilyen növény mindenek előtt a tengeri.

A szegedi kiállításon óhajtanánk a hazánkat termelt tengeriféléknek lehetőleg teljes gyűjteményét bemutatni. Továbbá szeretnénk egy összállítást rendezni, mely feltüntetné, hogy az egyes megyékben mely tengerifélések termeltek, ezenkívül tájékoztatni kívánok a gazdák közönséget az iránt, hogy az egyes tengerifélék különböző viszonyok között mily terméket szolgáltatnak. E czélból lehetőleg számos gazdaságból kell tengerit szerzeni.

Azon kérésrel fordulunk ez okból t. gazdátársainkhoz, szíveskedjenek a gazdaságban termelt tengerifélék mindenikéből

15—20 drb teljesen benőtt tengeriesővet az orsz. m. kir. növénytermelési kísérleti állomás címére Magyar-Ovárra küldeni.

A tengeri minta beérkezése után a termés adatok közlése ezéjjából termelési kérdőívet fogunk küldeni.

Mivel a zabot helyenkint csak agasz-tus hó végén vagy szeptemberben esepelik, abból is már most gyűjtünk mintákat. Arra kérjük tehát t. gazdátársainkat, hogy ha esetleg olyan zabféléseget termeszt, melynek egy vagy más jó tulajdonsága miatt terjesztése kívánatos, sziveskednék abból 3—4 kg-ot a tengerivel együtt küldeni.

A magyar gazdaközönség önzetlen szives támogatását e hazafias és közérdekű mozgalomnál újból kérve, maradjunk.

Magyar-Ovár. 1899. márczius hó.

Hazafiai tisztelettel:

Cserháti Sándor

és

Rácz Imre
csoportbiztosok

Irodalom.

— „Magyarország” annyira elterjedt és ismert lap, hogy ma már semmi reklámra nincs szüksége. A közönség már régen felismerte benne azt az újszólván egyedül álló sajtó-organumot, mely semmi magánérdek által nem befolyásolt irányítással s bámulatos tökéletességre emelt hírszolgálatával igazán a közönség, a nemzet érdekeit szolgálja. A „Magyarország” volt az ellenzék legutóbb diadalmasan lefolyt nagy harcának kezdője s hogy mekkora hatása volt legjobban jellemzi az, hogy a volt kormány újságjait őt nevezték el az „obstrukció hivatalos lapjává”. Egyenes, bátor, soha meg nem tántorodó irányú ak közönséget, hogy legújabbban munkatársai sorába lépett Kossuth Ferenc, a függetlenségi és 48-as párt elnöke is, a ki publicisztikai tevékenységét ezennel kizárólag a „Magyarország” hasábjain érvényesíti. Ez nem csak journalisztikai, hanem politikai esemény is, melyet a közönség már eddig is lelkesen méltányolt. Kossuthal együtt a lap fő-vezérezkijője Bartha Miklós a magyar gondolkodásnak ez a nagy mestere, a kinél szebben és igazabban magyar publicista még nem írt. A lapot Holló Lajos, ez a roppant tevékenységi és közszükségűneim minden részlete iránt érzékkel díró férfiú szekerzi. Inczedy László h. szerkesztő közreműködésével. A „Magyarország” előfizetési ára egy évre 14 ft, félévre 7 ft, negyedévre 3 ft 50 kr, egy óra 1 ft 20 kr. Az előfizetési pénzek postautalványon a „Magyarország”, kiadóhivatalába Budapest, küldendők.

— „Szervus babám galambom!” tréfás magyar dal és „Édes anyám ha megöl a búbanát a Csári—Csári” 3 új és ritka szép magyar nóták tartalmazó ének és zongorára írt hangjegyű füzet jelent meg a sok szép nótájáról híres dalszerző Szentimay Elemértől, Klöckner Ede zenemű kiadóhivatalában Budapesten. A „Szervus babám galambom” nótáról elég annyit megemlíteni, hogy két hetes megjelenté óta egész Budapest e nótát dúdolja s ezzel köszöntik jöttében-mentében egymást a találkozóak. Ara a szép kiállítású füzetnek 1 ft. Ugyancsak Klöckner Ede budapesti zenemű kiadónál jelent meg izléses kiállításban a budapesti „Népszínház” egyik legkedveltebb operetjének a „Varney-léle Diák kasszonyoknak” népszerű kuple keringője „A férfi mind ledér”. Ara 90 kr. Az ugyan e kiadónál megjelenő „Zenélő Magyarország” zongora s hegedű zenemű folyóirat márczius 15-dikén megjelent VI. füzeté most is gazdag és előkelő zenemű tartalommal jelent meg. A napoként jobban tért hódító s közkedveltebb folyóirat ezen füzeté tartalmaz: I. „Szerelmes a nap a holdba” népdalt. II. Szentimay Elemértől egy csinos kuplét „Nocsak az kellene még” pompás tréfás versekkel III. Rosey

György — a „Honey-Moon” — „Mézeshetek” indulójáról hamar híressé vált szerzőtől „Es-panita” című bájos szép spanyol keringőt. Minden füzeté hasonló gazdag és változatos tartalommal jelenik meg a „Zenélő Magyarország”-nak. Minden füzet 10—10 oldal zenét ad — így 60 zenedalt — egy negyedéven 1 ft előfizetésért. Egyes számot 25 kr-ért bérmentve küldenek. Előfizethető a most folyó évfolyamra a „Zenélő Magyarország” (Klökner Ede) zenemű kiadóhivatalában Budapest VI. Csengery-utca 62, honnan megismerésére mutatványszámot ingyen és bérmentve küldenek.

— *Babarutha*. Március hava sok fejtő-rést és serény készülődést jelent az előrelátó, gondos családanya programjában, munkarendjében. Alig néhány hét választ is a tavasztól, a mely meleg, szép napokat hoz, de ha a hivatásos időjósoknak hitelt adhatunk, szeles, zordabb napokat el tartogat számunkra. A családanya böles belátásától függ tehát, hogy a gondjaira bízottak öltöztetést az időjárás minden esélyét számításba véve állítsa össze. Nagyobb lányok elől-hátul egyforma bő, zsákiszabású, könnyen bélelt sevikabátokat viselnek, melyeknek díszé élánkebb színűkön kívül két sor gomb, világos hajtóká és lehajló gallér, valamint egyszerűbb zsinórzás. A fiuk számára tédig őr felsőkabátokat látunk matrözgallérral, hajtókával és a nyakat szabadon hagyó világos ellenzővel. Zubbonyos öltözetek díszét a világosbőröv is emeli. A mi a kalapokat illeti, kis lányaink fűrtjei kiszabadulnak az aroct körülzáró, bubosan díszített, áll alatti megkötött kalapok alól, melyek a fiuknál versenyt használó könnyű matrözsapkáknak (50., 51., 52. kép) és az első napsugarak ellen a szemet megvédő könnyű nemezkalapoknak adnak helyet. Ezeknek széles karpája pomponnal van hátracsapva, szép rajta pompon helyett egy finom tollfejeske is. Képeink számos sima egyszerű és kockás mintájú szövethől összeállított ruhát mutatnak. A mult idény óta kinőtt ruhák ily összeállítással könnyen megigazíthatók és meghosszabbíthatók. A 32—33. számú öltözet, melynek kockás esikja a szoknya és fordítottalék közé ákelődik. (nincs a szoknyára rátéve) a meghosszabbításra hasznos utmutatásul szolgálhat. Serdülő lányaink erős hajlandóságot mutatnak a hanyag testtartásra. Az utabban annyira felkarolt testedző és svédorna van hivatva a baj ellensúlyozására. 43—44 képeink célszerű tornaöltözetet mutat, melynek főllőnye, hogy az alsó ruhákat fölölegessé teszi s így kevesebb súlyt emelnek a torna közben erősen igénybe vett vállak és karok. A fűzőt és háttámasztót célszerűn alkotott alsóderékak pótolják, melyeken halsont helyett zsinór-betétes pántok támasztják a varrásokat (lásd 5—6.kép). Az ily reform-alsóruházat kapcsolatban az annyira kedvelt ráncos blúzderékak szabad fejlődést biztosít a fiatal testnek, kényelmes tágulást a mellkasnak, oly előny, mely a jelen divatnak a jövőben való minél tartósabb uralmá kívánatosá teszi.

Szerkesztői üzenetek.

Villem. Bács-Topolya. Köszönjünk.

N. n. Apatin. Fogadja köszönetünket.

P — L G — a. Zombor. „A betyár” című költeménye határozottan a büntető törvénykönyvbe tüközök. Nem közölhetjük.

A harmadik. Van benne egy kis eredetiség. Bízunk Önben, hogy jobbal is fel fog keresni bennünket.

A senzbona. Elég bájosan van megírva. Ha a neveket megváltoztatja, akkor közöljük.

i tőn. Témája nagyonis el van kop-tatva. Új és eredeti alak nélkül az ilyesmi nem közölhető.

G. J. Kerynaja. Másutt kell szeren-csét próbálnia.

Nem közölhetők: Két virág. Találka. A vándor. Bánat és öröm. Emlék.

Felölös szerkesztő: Dr. Alföldy Árpád ügyvéd.

Kiadó-laptulajdonos: Oblát Károly.

A zombori vonatok érkezése és indulása

Ervényes 1899. évi október hó 1-től

Érkezés.	Indulás.
Szabadka felől:	Szabadkára
6 óra 45 perc reg.	6 óra 46 perc reg.
3 „ 34 „ délután	11 „ 54 „ délután
6 „ 34 „ este	8 „ 35 „ este
Gombos felől:	Gombosra:
6 óra 39 perc reg.	6 óra 55 perc reg.
11 „ 47 „ déliben	3 „ 41 „ délután
8 „ 25 „ este	8 „ 41 „ este
Baja felől:	Bajára:
3 óra 23 perc d. u.	7 óra 05 perc reg.
6 „ 25 „ reg.	4 „ 05 „ délután
Ujvidék felől:	Ujvidékre:
6 óra 30 perc reg.	2 óra 55 perc hajna
7 „ 17 „ este	3 „ 51 „ délután

Beküldve. *)

Hangok a közönség köréből.

Hálairat Amerikából.

Az eredeti levél másolata, szoról szóra magyarul fordította, Wilhelm Franz urnak, gyógyszerész Neunkirchenben, alsó Ausztriá.

New-York 1898. május 18-án.

Legjobb uram!

November 12-én 1898-ban Phleumathissza annyira megbetegedtem, hogy kénytelen voltam ágyba feküdni. Nyolc hosszú hónapig kellett az egyik oldalamon feküdnöm, nem qrvan egy hüvelyknyire sem mozogni; testem súlya 179 fon tról 130 fontra csökkent, jól gyanánt, hogy mind ezek évek alatt milyen borszató fájdalmakat kellett elszenvednem. El nem mulasztottam egy gyógy-módot sem vagy bárminek a hasz-átát; ballottam jól villamos kenőcsökről, török furdókról stb. és az orvosok minden lehet tanácsa után sem érzem magam jobban, úgy hogy a legutolsó orvosom azt mondta ó nem fogad el tőlem több pénzt, mert az hiába van kiadva.

Ez dő tájt véletlenül találkoztam egy barátom mal a ki ügyelmeztetett Wilhelm antiarthritisus antiarthritisus teájára, mely bizonyos gyógyítja a rheumat. Meséltem neki kísérleteimről más szerekkel és nagyon ke esse biztam. Úgylátásik a sors ke zenszerietted hogy onhöz írjak és hogy ziveim-be öltöt, hogy van még valaki a ki engem meg gyógyít. Ez meggyőztettem hogy van ilyen meg mentő. Nem bírom szóval kifejezni az urolsó 3 é szörnyű fájdalmait; de most nem zavar már semmi és ebben a pillanatban úgy érzem magam mint egy újszülött gyermek és oda adnám a világ minden kését Wilhelm antiarthritisus és antiarthritisus teájáért.

Uram legyen olyan szives és küldjön nekünk levélfordítással 1 tucet 12 esomaggal az ön Wilhelm antiarthritisus és antiarthritisus teájából.

Önek a legjobb egészségéért kívánva és hosszú életet maradok az Ön legalázatosabb

Gordon M. József

179. sz. orchard str. New York.
Északamerikai egyesült államok.
Kapható minden gyógytáiban.

*) Ezen rovartért nem felel

Suchard- chocoládé és kakao.

Eldőforduló esetek kikerülése végett, a nagyérdemű közönséget arra figyelmeztetjük, hogy

Suchard Ph.

az úgynevezett

töredék chocoládét

- sem nem gyárja, sem a forgalomba nem hozza
- A **Suchard-chocoládék** tisztasága arról kezeskedtetik.
- A **Suchard-chocoládék** Stambolban vannak csomagolva
- A **Suchard-chocoládék** egy más borítékkal vannak elhírva.
- A **Suchard-chocoládék** csomagjában a gyári felvényt és aláírást viselik.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller
Liniment Capsici comp.

Ezen határozottan haziszer alkalmat az idő megpróbálatának, mert már több mint 30 év óta megvizsgált, feldolgozott, a pító bebiztosított alkalmatnak közzévetni, csupán, tag-szagátlanul és megvilágosított és az orvosok által bebiztosított-sákre is mindig gyákrabban rendelkeztek. A vadói Horgony-Pain-Expeller, Gyakorta Horgony-Liniment elvezetés alatt, nem titkos szer, hanem igaz népszerű haziszer, melynek egy haziszerben sem kelése hiányozni. 40 Kt., 70 Kt. és 1 Kt. itegonkénti kézen megidom minden gyógyszerészhöz kess-leben van: **fraktúr: Török lözsei György-szeresztel Budapest.** Berendezés alkalmával igen óvatosan legyünk, mert több kishibéből hiányozhat van forgalomban. Ki nem akar meglekötö-szodni, az minden egyes átvétel Horgony-véd-lyegy és Richter cégjegyzés nélkül mind nem va-lódi utasítás vissza.

RICHTER F. AD. és társai, és és kir. udvari esküdők, RUDOLFSBURG.

Szabadalmazott sodronyűveg

a legjobb anyag felső világosságoknak padok gyárablakok, különféle vastagságokban ; terjedelmük 175 □ mtr. Különös előnyei : A lehető legnagyobb töredékeny biztosság keresztülítés és verés ellen, a kellemetlen sodrony rostélyok mellözése lüzbiztosság a leg nagyobb mértékben, tömölt maradása esetleges törésnél, minthogy a sodronybetetés az üvegel erősen összetartja, a világosságnak könnyű áthatóssága ezeltől sohasem ismert világosság elérens. Sok állami- és magánépü-leteknél a legnagyobb meglepéssel használatban. Számtalanbizonyítvány, prospectus és minták rendelkezésre. **Öntöttüveg-pad-lólemek felső világosságnak** alagutak, földalatti járdák vasutaknál megvilá-gítására, erős anyagokban síma vagy mintázott, fehér, félfelér (körülbelül 30%-al ősőbb mint rendes nyers öntött üveg) és színes, sodrony-betetéssel vagy nél üle.

Üveg-fedéleserép és üveg-fodorcserep
különféle alak és nagyságbán

**Akten-Gesellschaft für Glasin-
dustrie vorm. Friedr. Siemens**

Neusattl bei Elbogen (Böhmen.)

Más gyártmányok mindenféle üveg, üvegárók, táblaüveg, (belga és német.) üveg-öntés és mintáüveg ; szabadalmazott üveg-bélfű.)

Szerencse kell az embernek !

A negyedik magyar királyi szabadalmazott osztálysorsjáték I. oszt. sorsjegyei már kiadattak és mi az időközben előjegyzett megrendelések eszközzését megkezdtük. A nagymérvű szerencse eredményeinek köszön-heljük, hogy hozzánk oly nagy számban érkeznek megrendelések.

Miután Fortuna már előzetesen is kedveskedett nekünk, most újból szerencsénk volt, amennyiben a mostani 3. és 4. osztálynál a 80.000 és 90.000 koronás főnyereményeket mi fizettük ki vevőinknek. Nem is egé-szen 1 1/2 év alatt nálunk körülbelül egy és egy fél millió koronát nyertek.

Szigoruan reális és pontos kiszolgálásunknál fogva vevőinknél bel-és külföldön a legnagyobb bizalmat nyertük el.

Ennélfogva kérjük, hogy újonnan belépő vevőink is ajándékozzanak meg bizalmukkal és kíséreljék meg szerencsájük megalapítását egy sors-jegynek minél előbbi megrendelése által.

Tanácsos a megrendelést minél előbb beküldeni hozzánk, mert így előreláthatólag abban a helyzetben leszünk, hogy a rendelést azonnal eszközöljük, ha a megbízást f. é. márczius hó 30-ig kézhez kapjuk.

A negyedik magyar királyi szabadalmazott osztálysorsjáték tervének beosztása ugyanaz, mint a harmadiknál volt és a 6. osztályban huzás alá kerülő nyeremények sorozatát alant közöljük.

A betétek is ugyanazok maradtak és az I. osztály sorsjegyeinek ára a következő: 1/2, eredeti sorsjegy 6 frt, 1/3, eredeti sorsjegy 3 frt, 1/4, eredeti sorsjegy 1 frt 50, 1/5, eredeti sorsjegy frt—75.

A befizetések postautalványon küldhetők, vagy mi utánvétellel küldjük a sorsjegyeket.

A magyar királyi szabad. osztálysorsjáték 50,000 nyereménye a következő. A hivatalos tervezet 9. §. értelmében szerencsés esetben 1.000,000 korona. A főnyeremények: különösen 1 jutalom 600,000 kor., 1 főnyeremény 400.000 korona. 1 nyeremény 200.000 korona, 2 nyeremény á 100,000 kor. = 200,000, 1 nyeremény á 90.000 kor., 1 nyeremény á 80,000 korona. 1 nyeremény á 70,000 korona, 2 nyeremény á 60,000 korona 120.000, 1 nyeremény á 40.000 kor., 5 nyeremény á 30.000 korona 150,000, 1 nyeremény á 25.000 korona, 7 nyeremény á 20.000 kor. 140.000. 3 nyeremény á 15.000 kor. 45.000 31 nyeremény á 10 000 kor. 310.000, 67 nyeremény á 5.000 kor. 335.000, 3 nyeremény á 3.000 kor. 9.000, 432 nyeremény á 2.000 kor. 864.000, 763 nyeremény á 1.000 kor. 763.000. 1238 nyeremény á 500 kor 619.000 90 nye emény á 300 kor. 27.000, 31700 nyeremény á 200 kor. 6,340.000, 3900 nyeremény á 170 kor. 663.000, 4900 nyeremény á 130 kor. 637.000, 50 nyeremény á 100 kor. 5.000, 3900 nyeremény á 80 korona 312.000, 2900 nyeremény á 40 korona 116.000, 50.000 nyeremény és jutalom 13,160,000 korona értékben, melyek hat osztályban sorsoltatnak ki és készpénzben lesznek fizetve. csakhogy szerencse kell az embernek!

Török A. és Tarsa

Nemzetközi Sorsjegyiroda
A m. kir. szabad Osztálysorsjáték főelárusítója
Budapest, Váci-körut 4. A.

Köhögés és rekedtség ellen
paratlan szer a rendkívül kellemes ízű és teljesen ártalmatlan szerekből, u. m. hársfavirág, hársfamez és zar-korból készült.

Hársfamez-cukorkák.
melyeknek doboza 25 kr.

A Krieger-féle
Török chinai vaspóly

vészegénység, sápkór, étvágytalan-ság gyógyítására és gyenge gyermek-kek erősítésére a leghatásosabb ké-szílmény. Kétféle sajátosságát az orsz.-eg-észak-ny. társas is mellátta s ajánlására belügyministeri engedely-lyel látatolel.

Egy üveg 3 frt, kis üveg 1 60 kr.

Legelőkeltebb analízistól és szápló szer:

Akazia arcz-éreme 1 frt.
Akazia szappan 50 kr.

Ezen szerek utánaatok ellen tör-vényesen védre vannak.

Érkezik: **KRIEGER GYÖRGY**
Korona gyógyszerára, Budapest, VIII., Kalvin-tér.
Kaphatók a Gyógy-szerárakban.

